

Під цією рубрикою наш журнал публікуватиме матеріали для вчителів і батьків, котрі зацікавлені вихованням громадян майбутнього: людей порядних, широкого світогляду, самодостатніх у прийнятті рішень і відповідальності за їх наслідки.

Така характеристика намірів цих публікацій, у кінцевому рахунку спрямованих на дітей, може комусь видатися занадто дорослою. Проте вважаємо, що саме у голови і серця школярів-початківців слід закладати правильний, надійний світоглядний фундамент майбутніх переконань.

Зрештою, сподіваємося на активну участь читачів в обговоренні.

Євген ГОЛИБАРД,
журналіст, учитель польської мови,
заслужений діяч культури Польщі

Суперечлива суть логічного ряду

Розпочинаючи непросту розмову на цю важливу тему в системі виховання, маємо спиратися на однозначне розуміння принципів понять та їх визначень всіма учасниками.

У цій спільній інтелектуальній роботі не завжди має сенс оглядатися на посади, звання чи наукові ступені, бо Головним Ментором – для всіх без винятку – є Творець всього видимого і невидимого.

Йдеться не про релігію в її побутово-традиційному розумінні, що вимагає на Великдень покропити крашанки освяченою водою і цим "зняти питання", бо "так роблять всі".

Натомість треба розуміти і спромогтися передати дітям та їхнім батькам високий сенс слова **Покликання**, зокрема навчитися розуміти й навчити інших розуміти, **хто** кличе і **куди**.

Ми всі й кожен із нас – частки Всесвіту, який функціонує та розвивається за чіткими фізичними законами. Люди, людство, наша цивілізація відкрили далеко не всі закони, згідно з якими яблука й метеорити завжди падають на землю, гаряча водяна пара піднімається вгору, а відстані між орбітами планет залишаються незмінними.

Закони **природи** (тобто такі, що закладені у Всесвітню Систему **при її народженні**) не хочуть нічого знати про те, як ми поділили наші знання на науки. Вони комплексні, взаємопов'язані й потребують шанобливого ставлення до всього, що функціонує, підпорядковуючись цим законам.

Пляж – це не проста купа піску, а система піщинок, кожна з яких є системою, яка функціонує автономно: вдень вбирає й нагромаджує енергію (тепло) і при цьому збільшує свій об'єм, а вночі випромінює енергію і зменшується розміром.

Таке **життя піщинки** (каменя, скелі, ґрунту), що не може самостійно змінювати свою форму, бо використовує лише два взаємопов'язаних фізичних ефекти: акумулювання-випромінювання тепла (при нагріванні-охолодженні) та збільшення-зменшення об'єму внаслідок температурних коливань.

Вода здатна використовувати й руйнувати камінь. **Життя води** постійно пов'язане з можливістю змінювати не лише форму, а й агрегатний стан. Розуміння цих фізичних властивостей води у взаємодії з енергією теплового

поля сил призвело до винайдення парової машини й індустріальної революції. Теплове поле сил було перетворене на досконаліше поле механічних сил. Тут спрацювали вже не два, а кілька фізичних ефектів. Подальше вивчення впливу температури на зміну агрегатного стану спричинило створення криогенної технології.

Життя рослини побудовано на автономному використанні механічних, біохімічних, оптично-енергетичних (сонячних) та інформаційних полів сил, тобто відповідних фізичних ефектів, що забезпечують людству створення продуктів харчування. Рослини здатні використовувати камінь, ґрунт, воду, тепло і світло, проростаючи навіть через асфальт. Але рослини, як правило, не вміють пересуватись.

Життя тварин побудовано на використанні каміння, ґрунту, води, тепла, світла, рослин та інших тварин. Тварини вміють не лише пересуватись, а й виконувати величезну кількість різноманітних функцій, що потребують використання десятків фізичних і пов'язаних з ними біохімічних та інших ефектів.

У конструкціях тварин Творець передбачив апарати, пристосування і прилади для автономного нагромадження та використання відповідних інформаційних та енергетичних полів сил, а головне – для інтелектуального поля у формі **усвідомлення**. Але тварини вміють виконувати лише ті функції, які заклав у них Творець, а тому не вміють створювати новації.

Життя людини побудовано не лише на використанні каміння, ґрунту, води, тепла, світла, рослин та тварин, а передусім – **на постійному пошуку новацій**, тобто нових знань, нових засобів виробництва і нових методів організації життя шляхом послідовного розвитку **самоусвідомлення**.

Творець передбачив у конструкції людини все необхідне для розвитку самоусвідомлення та виконання величезної кількості функцій за рахунок використання всієї складної сукупності різноманітних полів сил (і відповідної системи фізичних та інших ефектів), серед яких найважливіше – інформаційно-енергетичне поле у формі інтелекту.

Отже, маємо ряд об'єктів, розташованих у порядку збільшення їх функціональності та використання попередніх і нових, щоразу складніших і досконаліших полів

сил, побудованих на відповідних фізичних явищах та ефектах.

Чи це вже кінець – вершина зазначеного ряду? Чи не може бути досконалішого об'єкта, здатного використовувати не лише каміння, ґрунт, воду, тепло, світло, рослини, тварин, а й людей з усіма їх можливостями?

Чи ми, люди, вичерпали всі знання про Всесвіт, нашу планету й нас самих? Чи нам відомі всі фізичні ефекти і всі поля сил, які діють у нашому просторі?

А головне – звідки з'явився весь цей логічний ряд?

Про еволюцію (в її дарвінівському трактуванні) не має сенсу говорити, позаяк генетика чітко відкидає будь-яку природну можливість переходу одного виду в інший. Ба більше – власне неможливість такої "еволюції" – головна умова збереження екологічного балансу на планеті Земля.

Зрозуміло, це стосується не лише біологічних об'єктів.

Люди почали спостерігати, вивчати й пізнавати закони організації життя Світу з доісторичних часів, але досі не знають, яку частку з їх сукупності вже можна вважати пізнаною. Та й ті закони, що вже пізнано у відкриттях, не тішать, бо кожен із них має суперечливу здатність використання: може допомогти зробити добру справу, а може наробити багато зла й нещастя. Залежить від того, хто і навіщо використовує.

Вогнепальна зброя, динаміт, ядерна енергія, генна інженерія, ракетно-космічні комплекси, інформаційні мережі та системи штучного інтелекту тощо збільшують науковий, виробничий і суспільно-економічний потенціал людства й, водночас, збільшують ризик самознищення цивілізації.

З одного боку – добро, з іншого – зло. Людей, котрі пізнають і використовують нові закони для добра, для добрих справ, називають **доброчинцями**. Бо вони чинять добро, а отже, відповідають на покликання Творця.

Натомість тих, хто використовує новації для вчинення зла, справедливо називають **злочинцями**.

Боротьба між силами добра і зла – це найважливіша сутність всіх подій на планеті Земля. Причому, добро завжди приємне, лагідне, милостиве і дає радість і спокій душі. Добрий вчинок, навіть добра думка спираються на Правду.

Натомість зло завжди невдоволене, хамське, агресивне, хитре й підступне, бо його основою є брехня. На жаль, зло не завжди є очевидним. Спираючись на брехню і хитрість, використовуючи підступність, зло вміє подавати себе під виглядом цілком симпатичного добра.

Зло вміє спокушати **приємністю**. Злочинець каже: "Спробуй сигарету – це приємно, будеш дорослий". А потім: "Спробуй алкоголь, випий пива, відірвись приємною травицею"... Злочинці завжди штовхають нас на хибний шлях, з якого потім може не бути вороття.

Людина змалку повинна мати доступ до Правди і навчитись відрізнити Правду від брехні. Для цього наш Творець заклад у серце *homo sapiens'a* дві дуже важливі клітинки: **Совість** і **Егоїзм**. Кожна з цих клітинок індивідуально пов'язана окремим каналом зв'язку з мозком людини.

Проектуючи конструкцію виду *homo sapiens*, Творець постав перед проблемою: або зробити людину досконалою (досконалою до певної межі, як всі інші живі організми), або такою, що має постійно вдосконалюватися сама і вдосконалювати світ.

Але щоб вдосконалюватись, людина має бути цілком вільною для вибору своїх думок і вчинків у широкому діапазоні всіх можливостей. А тому має нести в собі постійну внутрішню суперечність – усвідомлення добра й усвідомлення зла. Маючи Совість і Егоїзм, людина має право вільного вибору, право на реалізацію власної волі.

Егоїзм має певні переваги порівняно з Совістю, хоча б тому, що починає подавати голос значно раніше ніж Совість. Про це добре знають багатодітні батьки, у сім'ях яких Егоїзм не почуватися комфортно.

Егоїзм завжди впевнений у собі, агресивний, домагається швидкої дії. Егоїзм поділяє всі речі й ситуації на приємні й неприємні та вимагає використовувати приємне й уникає неприємного. Егоїзм вважає, що в кого є сила, той має право. Егоїзм нерідко збуджує **ненависть**.

Совість поділяє всі речі та ситуації на добрі й погані. Совість ніколи не кричить, а тихо й спокійно нагадує людині про необхідність чинити добро й уникати зла. Совість не кричить, бо на її боці – Правда. Коли людина хоче вчинити не по Правді, тоді Совість своєчасно попереджає про негативні наслідки.

Совість збуджує **сумління**. Коли людина все-таки вчиняє всупереч Правді, тоді Совість збуджує у свідомості людини **докори сумління**. Докори сумління – це шляхетна хвороба, яка очищує душу від зла і допомагає людині повернутись на шлях Правди.

Не лише теологи, а й відомі вчені, мудрі історичні особистості, вважають, що в клітинці Совість вписано **Десять Заповідей**, які Творець передав Мойсеєві у формі кам'яних скрижалів на горі Синай, потім розпорядився вписати їх у П'ятикнижжя, а потім ще нагадав словами свого Сина в Євангелії.

Щоб не загубитись у суперечливому, повному спокусу динамічному світі, та якщо хочемо досягти успіху в житті, треба навчитись жити по Совісті. Це не просто, потребує певних зусиль, але дає радість душі й зумовлює порядок у голові. Про це поговоримо у наступних числах журналу.

Шановні читачі, автори, дописувачі! Нагадуємо електронну адресу редакції журналу "Початкова школа". Чекаємо Ваших статей, листів, повідомлень на наш e-mail: pochatkovasc.ua@gmail.com